

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	61 Журналістика
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	7, 8
Кількість кредитів ЄКТС:	7,5, 4,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит, залік

Автор курсу та лектор:

к.філол.н. Кравченко Олена Леонідівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

доцент кафедри української філології та журналістики

посада

krav18@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-036-39-32

телефон

Telegram за

номером телефону

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Дисципліна «Проблематика ЗМІ» покликана сформувати комплексний професійний погляд на проблематику ЗМІ; системне вивчення проблематики ЗМІ та особливостей розвитку сучасного медіапростору загалом; формування вмінь застосовувати набуті навички у практичній та професійній діяльності журналіста, редактора, медіаспеціаліста; оволодіти практичними навичками аналітика та критика медіаматеріалів.

Результати навчання:

Знати:засади визначення якості, об'єктивності та проблематичності медіаматеріалів; новітні тенденції розвитку журналістики в Україні і світі; основні проблеми та проблематику ЗМІ; особливості презентації матеріалів на політичну, суспільну, економічну, фінансову, бізнесову, культурну тематику в зарубіжних та вітчизняних ЗМІ; проблематику центральних та регіональних ЗМІ в Україні; специфіку підготовки медіаматеріалів для різних видів ЗМІ: тенденції представлення політико-економічної та соціальної проблематики у ЗМІ України.

Вміти:аналітично, критично та неупереджено вивчати особливості та тенденції її висвітлення у різних медіаресурсах;здійснювати моніторинг засобів масової комунікації; працювати з великими масивами інформації, щоб виявляти специфічний та тематичний медіапродукт; аналізувати журналістські й інші матеріали медійного змісту; узагальнювати тенденції розвитку конкретних видань, видів та галузей медіапростору; вміти готувати аналітичні доповіді, есе, статті з досліджуваної проблеми, проблематики; вміти писати власні критичні матеріали, давати усні фахові коментарі..

Передумови до початку вивчення:

Базові знання, отримані при вивченні дисципліни «Масова комунікація та інформація», «Основи журналістської майстерності», «Журналістський фах».

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде такихкомпетентностей, як:

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою;
- СК02. Здатність формувати інформаційний контент;
- СК03. Здатність створювати медіапродукт;
- СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет «Проблематика ЗМІ» в системі фахової підготовки журналіста.	4/4	Вступ до курсу «Проблематика ЗМІ». Предмет, мета, завдання курсу. Основний категоріальний апарат курсу. Поняття «проблематика», «проблема». Якість та проблематичність матеріалів ЗМІ. Розвиток медіа в умовах ринкової економіки.	Участь в обговоренні Презентація
2.	Демографічна проблематика.	6/6	Сутність та основні тенденції розвитку демографічних процесів в сучасному світі. Поняття та зміст демографічної політики. Глобальна демографічна проблема сучасності. Демографічна ситуація в сучасній Україні та її вплив на політичні відносини. Сімейна політика як ключова складова демографічної політики держави. Причини і напрямки зовнішніх міграцій в останні десятиліття.	Участь в обговоренні Аналіз журналістських матеріалів
3.	Соціальна проблематика у ЗМІ	6/10	Поняття «соціальна журналістика», «соціальна проблематика». Визначення і класифікація соціальних проблем. Поняття соціальної норми і соціальної патології. Висвітлення соціальних проблем у ЗМІ: актуальність, новизна матеріалів, інформаційна насиченість, жанрова різноманітність. Проблема безробіття, торгівлі людьми та порушення прав дитини у ЗМІ. Насильство та жорстокість як соціальна проблема: витоки жорстокості; причини актуальності теми насильства у ЗМІ. Соціально-побутова проблематика у ЗМІ. Проблема материнства та дитинства. Проблема дискримінації та порушення прав людини (дитини). Проблема безпритульних. Висвітлення в ЗМІ проблем ув'язнених.	Участь в обговоренні Аналіз журналістських матеріалів Презентація
4.	Політична проблематика у ЗМІ.	6/10	Взаємовідносини влади і ЗМІ. Висвітлення у ЗМІ політичної проблематики: діяльності органів центральної влади, регіональної та місцевої влади, партійної політики. Міжнародна політика у ЗМІ. Конфліктні політичні питання та їх відзеркалення у ЗМІ.	Участь в обговоренні Аналіз журналістських матеріалів Презентація

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Політичнааналітика	
5.	Економічна проблематика у ЗМІ.	2/6	Впливекоекономіки на ЗМІ. Висвітлення у ЗМІ економічної проблематики: державний сектор, середній та малийбізнес, світоваекономіка. Теми державної та приватноївласності у ЗМІ. Економічнааналітика. ЗМІ як засібформуванняекономічногоіміджу. Економічназаангажованість ЗМІ.	Участь в обговоренні Аналіз журналістських матеріалів Презентація
6.	Екологічна проблематика у ЗМІ.	2/4	Становлення та розвитокеекологічноїжурналістики в Україні.Екологічнаінформація як предмет відображення у газетнихпублікаціях.ЕкологічніспеціалізованівиданняУкраїни (друковані й інтернет-видання).Роль ЗМІ у формуванніекологічноїкультури.Актуальніаспектиеекологічної проблематики у пресі.Висвітлення проблем енергетичноїгалузі у ЗМІ: ринокенергоресурсів, газозабезпечення, паливний сектор, альтернативніджерелаенергії. Енергетика та політика.	Аналіз журналістських матеріалів Презентація
7.	Проблематика регіональних ЗМІ.	2/4	Розвиток регіональних медіа в Україні. Особливості висвітлення загальнонаціональних питань у регіональних ЗМІ. Тематика регіональних ЗМІ. Роль нових медіа у розвитку регіонального інформаційного простору України.	Аналіз регіональних ЗМІ Луганщини
8.	Медична проблематика у ЗМІ.	2/4	Взаємовідносини медицина і медіа в Україні та світі.Спеціалізованімедичнівидання. Особливостівисвітленнямедичної проблематики в сучаснихукраїнських ЗМІ.Проблемитютюнопаління, вживання алкоголю, наркотиків, неконтрольованепопищенняепідеміїтуберкульозу, грипу, ВІЛ/СНІДу в інформаційномупросторі. Проблема формування позитивного в українськомуусуспільствііміджумедичногопрацівника.Висвітленняпандемії коронавірусу в ЗМІ.	Аналіз журналістських матеріалів Презентація
9.	Воєнна проблематика.	4/4	Особливостівідображеннявійськової проблематики у зарубіжних і вітчизняних ЗМІ. Особливості висвітлення воєнних конфліктів.Зміна орієнтирів українських медіа щодо військової проблематики з весни 2014 р.	Аналіз журналістських матеріалів Презентація

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Спеціалізовані медіаінституції України, що опікуються висвітленням військової проблематики.	

Рекомендована література

Базова

1. Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації: навч. посіб. Київ : ВПЦ “Київський університет”, 2001. 128 с.
2. Беляков О.О. Масова комунікація та екологічна політика : моногр. Київ : ВПЦ “Київський університет”, 2001. 149 с.
3. Буткевич М. Ксенофобські та расистські прояви в Україні. URL: <http://antifa-kiev.at.ua/publ/1-1-0-28>
4. Голікова А. П. Глобальна демографічна проблема сучасності: стан та перспективи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2016. № 2. С. 8–12.
5. Медіакомунікації та соціальні проблеми: Збірканавчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / Упор., ред. К. С. Шендеровського / Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. – Київ, 2012. 288 с
6. Про охорону дитинства. Закон України від 26.04.2001 № 2402-III.
7. Про національні меншини в Україні. Закон України від 25.06.1992 № 2494-XII.
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. Закон України від 22.09.2011 № 3773- VI. 6

Допоміжна література

9. Балакірева О., Енн Е. Доступ ВІЛ-позитивних жінок до якісних послуг з охорони репродуктивного здоров'я та материнства. – Київ : Вид-во Раєвського, 2004. 112 с.
10. Гаврилюк І. Позиціонування проблеми ВІЛ/СНІД в інформаційному полі Сумщини. *Соціальні комунікації сучасного світу*. 2009. № 6. С. 238–240.
11. Горевалов С. Віськові ЗМК в інформаційному просторі України: завдання й перспективи розвитку. URL: [publications.lnu.edu.ua > index.php > journalism > article > download](http://publications.lnu.edu.ua/index.php/journalism/article/download)
12. Джерельна А. Екологічна журналістика в Україні має «дитячу психологію» : намагається вхопитися за «яскраве» - катастрофи, землетруси, повені. *День*. 2009. 27 березня. № 52. С. 18–26.
13. Діти-біженці залишаються поза увагою влади / Юлія Галушка, Іван Андреев, Олександр Колосов, Аніта Нікогосян, Іван Бабушак. *Перший національний*. - 2011. - URL: <http://1tv.com.ua/ru/news/2011/09/28/8728>
14. Дністрянський М. Демографічна криза в Україні як проблема національної безпеки. URL: <http://bintel.com.ua/uk/article/09-22-demograph/>
15. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2008. Т.30. січень-березень. С.131–136.
16. Ефективні форми роботи з попередження ВІЛ/СНІД серед дітей та молоді в Україні. – Київ : Державний інститут проблем сім'ї та молоді; Український інститут соціальних досліджень, 2002. 149 с.
17. Козиряцька С. Медична журналістика в системі масової комунікації URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/6772/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B8>

%D1%80%D1%8F%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%A1._%D0%BC%D0%B5%D0%B4%20%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%20%D0%B2%20%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%20%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86_2014.pdf

18. Моніторинг викликів урядуванню в секторі безпеки України: матеріали Четвертої міжнародної конференції “Урядування в секторі безпеки і оборони: роль ЗМІ” 5-6 жовтня 2016р., Київ. URL: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/2017_DCAF_Conf_4_Ua.pdf

19. Нерян С. Особливості висвітлення медичної проблематики в сучасних українських ЗМІ. URL: <http://dms.onu.edu.ua/article/view/178437>

20. Олтаржевський Д.О. Екологічна тематика на сторінках сучасної української преси. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія «Журналістика»*. 2001. Вип. 9. С. 38–39.

21. Проблематика української воєнної журналістики в період АТО. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2017/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%B2%D0%BE%D1%94%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B6%D1%83/>

22. Хомінський С.Й. Тематичне розмаїття публікацій преси з висвітлення синтезу синтезуї та екології. Food and Agriculture Organization. URL: <http://www.fao.org>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Аналіз журналістських матеріалів	30
Презентація	20
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	Під час виконання практичних завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Результати навчання студентів оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).
<i>Завдання і заняття:</i>	Усі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно й оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. Через поважну причину (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни відпрацювання можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	На заняття студенти приходять до аудиторії відповідно до розкладу, не запізнюючись. Під час занять студенти: не залишають аудиторію без дозволу викладача; коректно поведуться між собою; вільно висловлюють свої погляди; не заважають викладачеві проводити заняття. Під час контролю знань студенти: не послуговуються зовнішніми джерелами інформації, які заборонено використовувати під час виконання роботи); не можуть розмовляти з іншими студентами та порушувати режим тиші в аудиторії; мають право на отримання від викладача роз'яснень про причини отримання низької/незадовільної оцінки.